

KASNOANTIČKI DEPO U PREDJELU GOJAVA U HVARU *

U članku se obrađuje kasnoantički, uglavnom keramički materijal nađen prilikom građevinskih radova na obnovi hotela „Park“ u nekadašnjem vrtu hotela u predjelu Gojava u Hvaru.

Ključne riječi: Hvar, Gojava, hotel Park, kasnoantički depo, keramika, kasna antika

Prilikom izvođenja pripremnih građevinskih radova u vrtu hotela „Park“ u Hvaru u predjelu Gojava (č. zem. 390 k.o. Hvar) tijekom ožujka 2004. g., u iskopu sjevernog dijela vrta, na dubini nešto manjoj od 3 m od razine gornje (sjeverne) ulice, odnosno na visini od oko 3 m od razine donje ulice, otkriven je gust sloj kasnoantičke keramike. O nalazištu me izvijestio arheolog Branko Kirigin, pa smo, zahvaljujući razumijevanju vlasnika gosp. Borisa (Paška) Vukasovića, u vremenu od 29. ožujka do 2. travnja poduzeli žurno istraživanje i dokumentiranje nalazišta. Sistematsko sakupljanje keramike izveli smo doslovno ispred bagera i pritom sabrali oko 200 kg većih i manjih ulomaka keramike, te u manjoj mjeri ulomaka kostiju, stakla, metala i žbuke. U međuvremenu (1. travnja) arheolozi Josip Burmaz, Ana Kordić i Nikša Vujnović, koji su provodili zaštitna istraživanja na lokaciji buduće robne kuće Konzum na Dolcu u Hvaru, izvršili su geodetsko snimanje, te analizu i crtanje profila nalazišta. Sakupljena keramika je idućih dana oprana, a oprao ju je uglavnom potpisani, uz pomoć tada još studentica arheologije, Nensi i Palme Karković iz Hvara, te jednog djelatnika tvrtke koja je izvodila radove. Potpisani je nakon toga pregledao i sortirao sve nalaze, te one vrednije foto-dokumentirao i pohranio u depo Arheološke zbirke Muzeja hvarske baštine. Pet vrlo oštećenih novčića i dva manja bakrena čavla, koja su tada nađena, očistio je preparator Borko Vješnica iz Arheološkog muzeja u Splitu, a novčiće je pregledala i datirala kustosica Maja Bonačić-Mandinić iz istog muzeja.¹

* Prije 13 godina izvršeno je arheološko istraživanje u nekadašnjem vrtu hotela Park u Hvaru. Tim povodom napisan je izvještaj, koji je silom prilika ostao neobjavljen. Ovim ispravljam propust, kako se nalaz ne bi zaboravio i kako bi našao mjesto na arheološkoj karti grada Hvara. Tekst donosim u izvornom obliku.

¹ Napominjem da je, prema uvjetima Konzervatorskog ureda u Splitu, prethodno bilo provedeno zaštitno arheološko sondiranje vrta (nadzorni konzervator Ambroz Tudor). Sonde su bile iskopane s gornje strane vrta i, kako nisu bile dovoljno duboke, nisu pokazale nikakav kulturni sadržaj, pa se zaključilo da je teren u cijelosti arheološki čist.

U nastavku donosim kratak opis, te osvrt na nalazište i nalaze, a u prilogu sumaran pregled nalaza.

Položaj arheološkog nalazišta

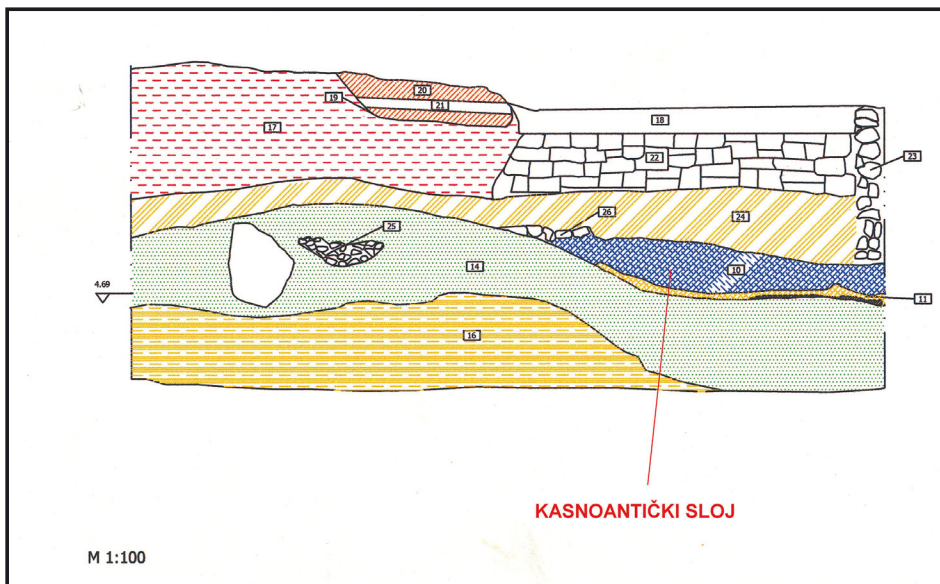
Iskop u vrtu hotela Park (foto M. Petrić)

Slojevi

Presjeci sjevernog i istočnog profila vrta pokazuju velik broj starijih struktura i slojeva, koje možemo svrstati u tri dominantna horizonta:

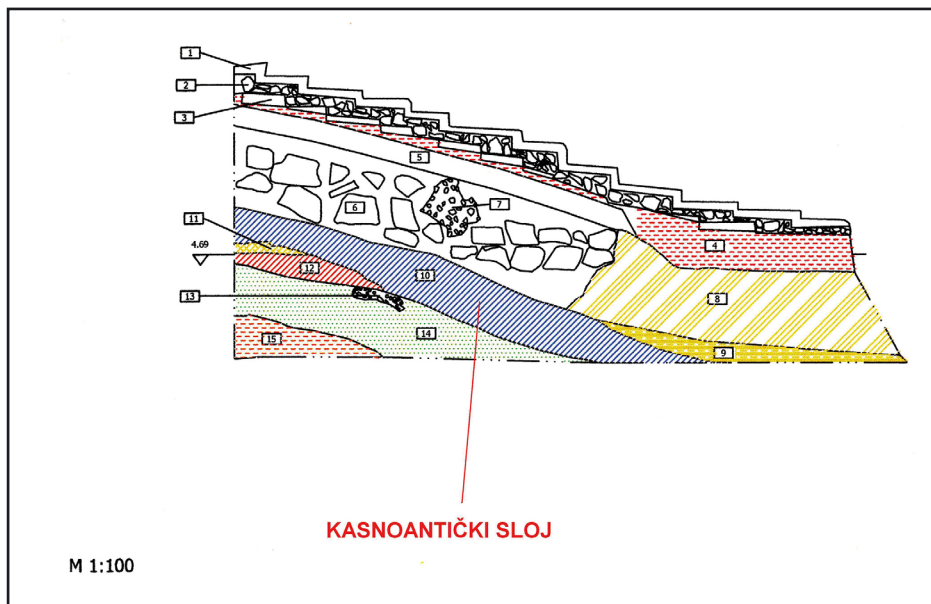
- nekoliko novovjekovnih slojeva s ostacima građevinskih struktura,
- nekoliko slojeva prirodnih i umjetnih nasipa,
- kasnoantički arheološki sloj.

Hvar-Hotel Park 2004.
sjeverni profil

Presjek sjevernog profila nalazišta (crtež izradili: J. Burmaz i A. Kordić)

Hvar-Hotel Park 2004.
istočni profil

Presjek istočnog profila nalazišta (crtež izradili: J. Burmaz i A. Kordić).

Slojevi su više ili manje koso položeni prema jugu u nagibu od otprilike 30 stupnjeva, te u neznatnom nagibu prema istoku, očito prateći prirodnu konfiguraciju terena. Svi su, osim kasnoantičkog sloja, sterilni u pogledu pokretnih arheoloških nalaza, dok su ostaci građevinskih struktura nađeni jedino u najmlađem, novovjekovnom sloju. Od građevinskih struktura, otkriven je u istočnom dijelu vrta najvjerojatnije dio ogradnog zida vrta. Izgrađen je od priklesanog kamenja i nije stariji od 15. st. (presjek sjevernog profila, sloj 22). U istom sloju, neposredno ispod sadašnjih stuba, otkrivene su starije kamene stube (presjek istočnog profila, sloj 3) koje su se, kao i sadašnje, protezale u smjeru sjever-jug uz kompleks nekadašnjeg kneževa dvora, a ispod njih nađeni su tragovi kamenog kanala za oborinsku vodu (presjek istočnog profila, sloj 5).

Arheološki sloj (sloj 10 na presjeku sjevernog profila i presjeku istočnog profila) nalazi se u sjeveroistočnom dijelu vrta, na koti od 4,6 m nadmorske visine, odnosno na oko 3 m od razine donje ulice. Sloj započinje otprilike od sredine vrta, te se proteže prema istoku i zalazi pod gore spomenute stepenice, dok je prema jugu u blagom nagibu, te se otprilike po sredini vrta spušta na razinu donje ulice. Položen je između dva sterilna sloja, u blagom ulegnuću donjeg sloja. Debljine je između 1 i 1,5 m, a sastoji se od tamnosmeđeg meljastog pijeska s oko 15% manjeg uglatog vapnenca i mnogo arheoloških artefakata, uglavnom ulomaka keramike. Iznad ovog je relativno visok, u potpunosti homogen sloj, koji se sastoji od svijetle glinaste zemlje s neznatnim primjesama, tako da se doima kao izvoran, prirodan sloj. Bilo je stoga pravo iznenađenje kada se ispod ovog sterilnog, „prirodnog“ sloja našao kasnoantički kulturni sloj.

Ispod arheološkog sloja je vrlo tanak sloj meljastog pijeska svjetlosmeđe boje s primjesama manjeg vapnenca, a ispod njega deblji sloj glinenog melja smeđe boje, s oko 20% sitnijeg kamenja i drugih primjesa.

Ovakva stratigrafija ukazuje da je kasnoantički arheološki sloj nastao na sterilnom terenu, te da je bio zatrpan isto tako čistim slojem gline. Zatrpan je možda prirodnim putem (primjerice uslijed odrona zemlje s gornje strane terena) ili, prije bih rekao, ljudskom rukom, možda zbog gradnje nekog objekta sa sjeverne ili istočne strane. Svakako, to se moralo dogoditi odjednom, jer je sloj kojim je pokriven homogen i bez ikakvih kulturnih tragova.

Presjek slojeva nam također ukazuje na obris, visinu i nagib terena u kasnoantičko doba. Teren se, kako vidimo, sa oko 4,5 m koso spuštao prema morskoj obali, koja je prema nagibu terena morala biti mnogo bliže nego što je to danas, te se najvjerojatnije pružala današnjim donjim rubom ulice sv. Marka.

Nalazi

Arheološki materijal koji je sabran broji 2034 ulomaka. Od ukupnog broja glavninu, točnije 95%, čine ulomci keramike, a neznatni ostatak od oko 5% predmeti načinjeni od drugih materijala (kamen, kost, staklo, metal). Prema namjeni predmeta, najviše su zastupljene posude za pohranu vina, ulja i hrane uopće (veće i manje amfore, vrčevi, tanjuri), koje čine oko 80% ukupnog materijala.

Ulomci predmeta građevinskog konteksta (tegule, imbreksi, keramičke podne pločice) čine oko 20% materijala. Gotovo je zanemariv broj ulomaka predmeta druge namjene (uljanice, novčići). Nadalje, od posuda za pohranu hrane premoćno su zastupljeni ulomci većih keramičkih posuda kao što su amfore i veći vrčevi (oko 80%), naspram manjih posuda, zdjela i tanjura (oko 20%).

Svi keramički ulomci u cjelini imaju oštre, gotovo svježe lomove, što upućuje da nisu bili zahvaćeni uobičajenim procesom erozije od atmosferilija i kotrljanja, odnosno da ovdje nisu dospjeli "prirodno" s gornjih kota terena, već da su *in situ*.

Iako nije izvršena preciznija analiza, može se kazati da keramički materijal vremenski potječe uglavnom iz 4. i ranog 5. st. To potvrđuju četiri novčića nađena u istom sloju, a koja su datirana u sredinu 4. st.

Podrijetlo materijala je u najvećem broju istočni Mediteran i Afrika, iako možemo pretpostaviti i lokalne keramičke proizvode. Ovom sloju treba pridodati i raspršene nalaze po sredini i u zapadnom dijelu vrta, jer se radi o identičnom materijalu.

Nalaze ne prate ostaci arhitekture. Ipak, nije isključeno da se mogu naći na gornjim kotama terena odnosno na mjestu hotela Park ili nešto istočnije, na mjestu današnjeg hotela Palace, tj. mjestu nekadašnjih zgrada komunalne uprave Hvara, čija je gradnja započela koncem 13. ili početkom 14. st. Dapače, relativno velik broj tegula, imbreksa i podnih pločica, zatim nalazi ulomaka suspenzura, tubula i žbuke nedvojbeno upućuju na tragove stambenog objekta u bližoj okolini.

I da zaključim. Po svemu sudeći, radi se o kasnoantičkom deponiju iz 4./5. st., koji je bio zatrpan vjerojatno u isto kasnoantičko vrijeme. Znakovito je da se depo vremenski poklapa s najranijim kasnoantičkim slojem Hvara utvrđenim prilikom arheoloških istraživanja hvarskog arsenala 1994. i 1996. g.

Rezultati arheoloških istraživanja u predjelu Gojava dodatno podupiru tezu o kasnoantičkom gradu Hvaru (Lysini?), a nalazima novčića najvjerodostojnije se datira njegov nastanak u drugu polovicu 4. st.³

³ Osnovna literatura o ovoj temi: Miroslav Katić, Kasnoantički grad na Jadranu - primjer grada Hvara, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 38, Split, 1999./2000., 19-49; Isti, Nova razmatranja o kasnoantičkom gradu na Jadranu, *Opuscula archaeologica* 27/2003., 523-529; Nikša Petrić, Prilozi arheologiji kasnoantičkog grada Hvara, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 28/1989.

Dva ulomka tegula s pečatima (foto M. Petrić)

Novčići i bakreni čavli (foto M. Petrić)

PRILOG

SUMARAN PREGLED MATERIJALA

Ukupan broj ulomaka: **2034**

Škartirano: **1268**

Izdvojeno: **766**

Niže popisani materijal podjeljen je u dvije skupine:

I. materijal sabran u kasnoantičkom sloju, tj. u istočnom dijelu vrta,

II. materijal koji je bio raspršen u središnjem i zapadnom dijelu vrta

I. NALAZI U ISTOČNOM DIJELU VRTA

Ulomci predmeta građevinskog konteksta

Vrsta predmeta	Opis izdvojenih predmeta	Ukupno	Škart.	Izdvo.
Kamen	- Ulomak obrađene i jednostavno profilirane kamene ploče od bijelog vapnenca, 11 x 4 cm, - tanka kamena ploča s tragom veziva (?), - brusni kamen (?), 14 x 2,5 cm, - dva manja ulomka običnog kamena.	25	20	5
Žbuka	Šest manjih grumena vapnenog morta s dosta primjesa, od čega su dva na površini ugladena i obojana crvenom i bijelom bojom, pa se možda radi o ostacima zidne freske.	6	0	6

Tegule	<p>Manji ulomci oboda i tijela rimskih opeka uglavnom dviju debljina, raznih fabričkih svojstava, od mekše keramike svijetložute i roza boje, zatim tvrde keramike svijetlosmeđe, smeđe i jarke crvene boje, do vrlo tvrde keramike sivosmeđe boje. Keramika je u pravilu s dodacima. Množinom prevladavaju ulomci tegula svijetlo crvenkastosmeđe boje keramike. Neki ulomci tegula su sa tragovima žbuke, što znači da su tegule bile sekundarno upotrjebljene. Nijedna tegula nije cjelovita.</p> <p>Izdvajaju se dva ulomka s pečatom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulomak d. 5 i deb. 3 cm tvrde po boji svijetložute keramike s dodacima, na kojem su slova ..RO.. visine 2 cm, - ulomak d. 8 cm od tvrde, relativno pročišćene keramike rozasmeđe boje s ispučenim slovima ONRAC.... visine 2,4 cm. <p>Napomena: Neki su ulomci tegula zasigurno pomiješani s uloncima podnih pločica, jer se u cjelini radi o manjim uloncima keramike.</p>	Obodi: 70	Obodi: 50	Obodi: 20
		Tijela: 228	Tijela: 207	Tijela: 21
		Ukup: 298	Ukup: 257	Ukup: 41
Imbreksi	<p>Ulomci imbreksa različitih fabričkih svojstava keramike: različite tvrdoće, pročišćenosti i boje, koja je u rasponu od svijetle žućkaste, roze, smeđe do crvenosmeđe. Različitih su nagiba i debljina (1, 1,5, 2 i 3 cm). Na nekim uloncima su tragovi žbuke.</p>	85	60	25
Tubuli	<p>Ulomak tubula (?), 9 x 1,5 cm, svijetlosmeđe boje keramike.</p>	1	0	1
Podne ploče	<p>Nekoliko cijelih i nekoliko ulomaka podnih pločica svjetložućkaste i rozasmeđe boje keramike. Jedan cjelovit primjerak od keramike svjetložute boje je dimenzija 12 x 8,9 x 2 cm. Dva, gotovo cjelovita primjerka pločica dimenzija 11 x 7,5 x 1,5 cm, rozasmeđe boje.</p> <p>Dva manja ulomka imaju jednostavnu utisnutu dekoraciju na površini.</p>	11	0	11
Suspenzure	<p>Dva ulomka suspenzura, jedan debljine 5 cm, svjetlosmeđe boje keramike s dosta primjesa, a drugi debljine 6 cm, ružičastosmeđe boje keramike s manje primjesa.</p>	2	0	2
UKUPNO		428	337	91

Ulomci većih keramičkih posuda (uglavnom amfore, uz nekoliko vrčeva)

Vrsta predmeta	Opis	Ukupno	Škart.	Izdvo.
Ručke	Ulomci ručki, uglavnom amfora, s dijelom vrata ili ramena raznih tipova i fabrika. (Sumaran tipološki pregled na posebnoj tabeli).	63	0	63
Obodi	Obodi raznih tipova i fabrika. Izdvojen jedan vrat s ručkom egejske amfore u ulomcima. (Sumaran tipološki pregled na posebnoj tabeli).	14	0	14
Nožice	Dijelovi nožica amfora raznih tipova. (Sumarni tipološki pregled na posebnoj tabeli).	7	0	7
Ravna dna	Ulomci dna stojećih amfora ili većih vrčeva.	3	0	3
Ulomci vrata/ ručki	Ulomci spoja vrata i ručki amfora/vrčeva, raznih tipova i fabrika.	10	0	10
Manji ulomci vrata	Mani ulomci vrata raznih amfora/vrčeva.	10	0	10
Profilirani ulomci tijela	Veći i manji ulomci amfora raznih tipova, veličina i fabrika ukrašene površine tijela (tanje ili šire ugrebene ravne ili valovite kanelire i trake).	100	0	100
Neprofilirani ulomci tijela	Ulomci tijela amfora i većih vrčeva raznih debljina, bez ikakve profilacije, sortirani prema debljini stjenka: - od 0,3 do 0,5 cm 150 ulomaka - od 0,5 do 1 cm 400 ulomaka - deblje od 1 cm 80 ulomaka	630	630	0
Dolija	Ulomci šest ili sedam dolija u dvije, odnosno tri fabričke varijante. Keramika je vrlo tvrda, u boji sivkasta, s mnogo dodataka i zaglađena s obje strane. Popis ulomaka: - ulomak oboda d. 15 cm - ručka kanelirane površine d. 8,5 cm - dva ulomka tijela deb. 3,5 cm - ulomak tijela deb. 4,5 cm - tri ulomka tijela deb. 3 cm - jedan manji ulomak	9	0	9
Neodređeni ulomci	Neodređeni ulomci raznih amfora/vrčeva raznih tvornica.	11	11	0
UKUPNO		857	641	216

Djelomično dijagnosticirani ulomci ručki, nožica i oboda amfora, te većih vrčeva prema tipu i podrijetlu (popisani u prethodnoj tabeli)

Tip, podrijetlo, datacija i sadržaj amfore	Nožice amfora	Ručke Amfora	Obodi amfora	Broj ulom.
Late Roman 1/ Keay LIII, Sirija ili Cipar, 5-7 st., ulje		9	2	11
Late Roman 2/Keay LXV (globularna amfora), istočni Mediteran, 4-7. st., ulje			1	1
Late Roman 3/Keay LIVBis, (mala amfora vretenastog oblika) Mala Azija, 4-6. st.	Nožica i dio tijela 1			1
Neodređenog istočno mediteranskog podrijetla		18	6	24
Tripolitana, sjeverna Afrika			1	1
Africana grande, sjeverna Afrika	1		2	3
Keay XXV, sjeverna Afrika, Byzacena, 3-5 st., ulje	1	5	2	8

Ulomci manjih keramičkih posuda (zdjele, tanjuri, vrčevi i dr.)

Vrsta ulomka	Opis	Broj ul.
Ručice	Ručice malih vrčeva ili zdjela	2
Obodi	Obodi grla i usnika manjih zdjela i šalice raznih tvornica	14
Dna	Dna vrčeva	5
Sigilata	Obodi, dna i profilirani dijelovi dna tanjura i zdjela afričke i istočne sigilate.	34
Sigilata	Ostali ulomci tijela tanjura i zdjela afričke i istočne sigilate	44
Ulomci tijela	Neodređeni ulomci tijela manjih posuda raznih fabrika, okvirne debljine stjenki od 0,2 do 0,3 cm.	40
Ulomci „lopiže“	Razni ulomci zdjela i tanjura fabrike tipa „lopiža“.	7

Ulomci tijela	Ulomci tijela manjih posuda grublje izrade.	15
Uljanice	Manji ulomci uljanica (?).	3
Novovjekovni tanjur	Ulomak oboda novovjekovnog obojanog tanjura, ugrebenih kanelira, 17.-18. st.	1
Neodređeno	Neodređeni ulomci manjih kasnoantičkih posuda.	34
UKUPNO		199

Metalni i stakleni predmeti

Vrsta pred.	Opis	Ukupno	Škart.	Izdvo.
Novčići	Slabo očuvani, necjeloviti	5	0	5
Metal	Bakreni čavli dužine 5,5 cm i 6 cm, s okruglom glavom, savijeni	2	0	2
Staklo	Ulomci tankog stakla zelene i bijele boje (jedan ulomak predstavlja dio oboda posude/čaaše).	5	0	5
UKUPNO		12	0	12

Ostali nalazi iz istočnog dijela vrta

Vrsta pred.	Opis	Ukupno	Škart.	Izdvo.
Školjke	5 ostriga, 2 manja puža, 1 volak	8	0	8
Kosti	Ulomci raznovrsnih kostiju	10	0	10
Zgura	Komadić zgure tamne sivo-zelene boje	1	0	1
UKUPNO		19	0	19

II. NALAZI IZ SREDIŠNJEG I ZAPADNOG DIJELA VRTA**Izdvojeni ulomci**

Vrsta predmeta	Opis	Broj
Kamen	Manji kamen	1
Suspenzura	Ulomci suspenzura	2
Tegule	Razni ulomci tegula	15
Imbreksi	Razni ulomci imbreksa	4
Ulomci posuda debljih stjenki	Ulomci amfora i vrčeva raznih tipova, fabrike i podrijetla: - Afrika? (7), - Palestina (1), - izrada tipa „lopiže“ debljih stjenka (5), - neodređenih fabrika i podrijetla (19).	32
Ulomci posuda srednje debljine stjenka	Ulomci amfora i vrčeva raznog podrijetla i raznih fabrika: - Egejsko područje? (33), - keramika pomiješana s tinjcem (16), - izrada tipa „lopiže“ uz dodatak tinjca, tanjih stjenka (2), - raznih tvornica (12).	63
Ručke amfora, vrčeva	Ulomci ručki amfora i vrčeva raznog podrijetla i raznih fabrika.	2
Obodi amfora, vrčeva	Ulomak oboda amfore ili vrča.	1
Nožice amfora	Ulomak nožice amfore.	1
Dna amfora, vrčeva	Ulomak dna amfore ili vrča.	1
Ulomci zdjela, tanjura	1 ulomak dna zdjele ili tanjura afričke sigilate? 2 ulomka dna zdjela ili tanjura neodređenog podrijetla.	3
Ulomci posuda tankih stjenka	Ulomci neodređenih posuda tankih stjenki.	2
Ulomci uljanica	Ulomak dna afričke? uljanice.	1
Ulomci stakla	Ulomci tankog stakla.	2
Neodređeni ulomci	Neodređeni keramički ulomci.	3
UKUPNO IZDVOJENO		133

Škartirani materijal iz središnjeg i zapadnog dijela vrta

Raznovrsni škartirani ulomci	Komadići kamena, sitni ulomci tegula, imbreksa, debljih posuda, itd.	290 ulomaka
-------------------------------------	--	-------------

Popis i pregled izdvojenih fabričkih uzoraka keramike

Tip	Opis	Podrijetlo	Zastupljenost	Br.
1.	Vrlo tvrda keramika u rasponu boje od crvene, smeđe do tamne sivosmeđe, javlja se na ulomcima raznih debljina.	Neodređeno	Vrlo mala	6
2.	Izrada tipa „lopiža“. Mekana i prhka keramika u rasponu boje od tamnosmeđe, tamnocrvene i crne, u presjeku nekad i u dvije boje, s izrazito puno primjesa kvarca i kalcita većih dimenzija, pojavljuje se na ulomcima raznih debljina.	Neodređeno	Vrlo mala	8
3.	Mekša keramika, u boji tamnosmeđa i tamnocrvena, po površini gusto posuta tincem, uglavnom tanjih stijenki.	Neodređeno	Mala	10
4.	Vrlo tvrda keramika, u boji crvena, siva, a nekad i u kombinaciji ovih boja, sa sitnim primjesama vapnenca, pojavljuje se uglavnom na ulomcima debljih stijenki.	Sjeverna Afrika	Srednja	4
5.	Tvrda keramika, u boji smeđa sa sitnim komadićima kvarca i debelim površinskim slojem svijetložute boje, uglavnom debljih stijenki.	Sjeverna Afrika (Tripolitania)	Mala	6
6.	Tvrda keramika u širokom rasponu boja, sa sitnim ulomcima vapnenca i kvarca, uobičajene debljine stijenki od oko 0,5 cm.	Neodređeno	Srednja	12
7.	Mekša keramika u boji svjetložuta, svjetlosmeđa i crvenkastosmeđa, gotovo bez primjesa, uglavnom debljih stijenki.	Neodređeno	Mala	9
8.	Vrlo tvrda keramika: crvena, svjetlosmeđa, rumenosmeđa i siva, s malo komadića kvarca, debljine stijenki oko 0.5 cm.	Sjeverna Afrika	Srednja	10
9.	Tvrda keramika: svjetložuta, roza i svjetlosmeđa, s izrazito puno krupnih dodataka kvarca i vapnenca, sa stijenkama uglavnom tanjim od 0,5 cm.	Egejsko područje	Velika	15
10.	Tvrda keramika: crvena i smeđa sa sitnim i krupnim ulomcima kvarca, debljih stijenki.	Neodređeno	Velika	8

11.	Mekša keramika: svjetlosmeđa, svjetlocrvena, s malo dodataka kvarca i tinjca, pojavljuje se na ulomcima raznih debljina.	Neodređeno	Velika	6
12.	Neodređeno	Neodređeno	Neznatna	2
UK.				96

Popis novčića

(pregledala prof. Maja Bonačić-Mandinić, Arheološki muzej u Splitu)

1.	Constantius II. av) D N CONSTANTIVS P F AVG rv) FEL TEMP REPARATIO kovnica vjerojatno Siscia, 351.– 354. god?
2.	Constantius II. ili Iulianus av) D N CONSTANTIVS P F AVG rv) FEL TEMP REPARATIO kovnica vjerojatno Siscia, 355.-361. god?
3.	Constantius ? av) () TIVS AVG rv) GLORIA EXERCITVS kovnica ?, 335.-341. ?
4.	Brončani novac 4. stoljeća, neodređen
5.	Brončani novac 2. pol. 4. stoljeća, neodređen

Marinko Petrić

LATE ANTIQUITY DEPOT IN GOJAVA IN HVAR

Summary

In the course of the preliminary works for the „Park“ hotel restoration in 2004, a small but rich late Antiquity ceramics discovery was found between two sterile clay layers in the garden in front of the hotel. It mostly consisted of amphorae fragments, bigger utensils and tegulas. As a rule, the fragments are of sharp edges, which means that they have neither been rolled over nor exposed to atmosphere for a long time. The found coins date the layer to the second half of the 4th c. The remnants were not accompanied by the architectural remains. However, it does not exclude the possibility that they might be found at the upper elevation of the site, on the premises of the „Park“ hotel itself, or somewhat eastward on the place of the „Palace“ hotel. On the contrary, the relatively large number of tegulas, imbrexes and floor tiles, fragments of suspensions, tubulae and mortar, unquestionably indicate traces of object in close vicinity. On the whole, it is a Late Antiquity depot from the 4th to the 5th c., which had been buried either by natural phenomena or human hand, probably in the same late Antiquity time, and covered by a sterile clay layer. It is significant that the depot corresponds in time with the earliest Late Antiquity layer in Hvar, that was identified during archaeological exploring of Hvar Arsenal in 1994 and 1996.

These archaeologic findings in Gojava additionally support the thesis of the Late Antiquity town of Hvar (*Lysina?*), and discovering the coins it affirmatively dates its appearance to the second half of the 4th c.